

Yksikön nimi: Harjunsalon varhaiskasvatusyksikkö
Yksikön johtaja: Hanna Kaskelma

30.08.2024

Harjunsalon päiväkotivarhaiskasvatus/ esiopetus

Vääränkallionkuja1, 36220 Kangasala

Varhaiskasvatusyksikön johtaja:

Hanna Kaskelma p.050 5975717
hanna.kaskelma@kangasala.fi

Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja

Minna Tammesvirta p. 044 4863072
minna.tammesvirta@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Riikka Aaltonen p. 050 303 0766
riikka.aaltonen@kangasala.fi

Oppilashuollon henkilöt ja yhteystiedot

Varhaiskasvatusyksikön johtaja Hanna Kaskelma
Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja Minna Tammesvirta
Varhaiskasvatuksen opettaja Virpi Kokkonen virpi.kokkonen@kangasala.fi
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Riikka Aaltonen riikka.aaltonen@kangasala.fi

Lapsiryhmät:

A-talo (vuorohoito)

Napit: 3-45v p. 050 4475177

napit@kangasala.fi

Nepparit: alle 3-v p. 050 4476433

nepparit@kangasala.fi

Soljet vuorohoidon esiopetus p. 044 813137

B-talo

Vadelmat: alle 3- v p. 050 3956674
Mansikat: alle 3v p. 050 4329993
Mustikat: 3-4v p. 050 4090055
Puolukat: 4-5v p. 050 4210088

vadelmat@kangasala.fi
mansikat@kangasala.fi
mustikat@kangasala.fi
puolukat@kangasala.fi

Keittiö p. 040 1336431

Esioppilaiden määrä: 8

Esiopetushenkilöstö:

varhaiskasvatuksen opettaja
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Varhaiskasvatuksen henkilöstö:

Varhaiskasvatuksen opettajat: 10
Varhaiskasvatuksen sosionomi: 1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat: 13+ 2 varahenkilöä

Esiopetuksen työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2024-2025

Syyslukukausi 7.8.-20.12.2024

Syysloma 14.-20.10.2024

Joululoma 21.12.2024 -7.1.2025

Kevätlukukausi 7.1.-31.5.2024

Talviloma 24.2.-2.3.2024

Pääsiäisloma 17.4.-21.4.2025 (kiirastorstai vapaa)

Helatorstai 29.5.2025

Kehittämiskohteet

Toimintaamme ohjaavat koko kaupungin, sivistyskeskuksen ja varhaiskasvatuksen yhteisesti linjatut tavoitteet.

1. LISÄÄMME YHTEISTYÖTÄ KOLMANNEN SEKTORIN KANSSA HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEKSI

Varhaiskasvatuksen vetäjätiimit seuraavat kolmannen sektorin tarjoamia palveluja Kangasalan kaupungissa ja vetäjätiimien kautta tieto välittyy varhaiskasvatus- ja esiopetusyksiköihin. Mahdollisuuksien mukaan tehdään yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. -> Esiopetuksessa on tiivis yhteistyö opiskeluhuollon henkilöstön kanssa.

2. MAHDOLLISTAMME MONIPUOLISTA HARRASTUSTOIMINTAA

Varhaiskasvatus- ja esiopetusyksiköiden tilat (erityisesti liikuntasalit) ovat iltaisin vapaa-aikatoimijoiden käytössä. Harjunsalossa vuorohoidon tilat ja piha-alue ovat 24/7 varhaiskasvatuksen käytössä.

3. KANNUSTAMME HENKILÖSTÖÄ TYÖN JA TOIMINTATAPOJEN AKTIIVISEEN KEHITTÄMISEEN

Suhtaudumme myönteisesti osaamisen kehittämiseen ja kannustamme henkilöstöä osallistumaan koulutuksiin. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen työntekijöille tarjotaan monipuolisesti työnantajan ja yhteistyötahojen järjestämää koulutusta.

4. MITOITAMME PALVELUTUOTANTOMME JA -VERKKOMME ENNAKOIVASTI

Palveluverkkosuunnitelma

Varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmät muodostetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti varhaiskasvatustilain mukaisesti. Ilta- ja vuorohoito on keskitetty Harjunsalon päiväkotiin.

5. VARMISTAMME OSALTAMME, ETTÄ ELINVOIMAN EDELLYTYKSET OVAT KUNNOSSA

Mahdollistamme osaltamme työelämän rattaisten pyörimisen tarjoamalla laajan varhaiskasvatustyöryhmien verkoston. Teemme yhteistyötä oppilaitosten ja TE-palveluiden kanssa ja tarjoamme harjoittelu- ja työelämään tutustumispaikkoja yksiköissämme.

Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteiseksi toiminnalliseksi kehittämiskohteeksi kaudelle 2024-2025 on valittu

Tuen toteuttaminen lapsen omassa oppimisympäristössä

Tavoitteenamme on, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen ja lapsen tarvitsema tuki järjestetään lapsen omaan oppimisympäristöön. Henkilökunnan lapsen tukeen ja inklusion käsitteeseen liittyvää osaamista vahvistetaan koulutusten ja pedagogisten keskustelujen avulla. Kangasalan kaupungin tehtävänä on varhaiskasvatuksen järjestäjänä huolehtia, että laadukkaat, inklusiivisuuden periaatetta toteuttavat varhaiskasvatuspalvelut ovat kaikkien perheiden saatavilla. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan tehtävänä on huolehtia, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus osallistua kaikkeen toimintaan. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on mukana päiväkodin arjessa ja ammatillisena tukena kasvattajille myös inklusioasioissa. Työkaluna laadun varmistamisessa käytämme Laadukas arjen pedagogiikka -lomaketta, jonka avulla seurataan ja arvioidaan ryhmän toimintaa ja toiminnan sisältöjä.

Tärkeää toiminnassamme:

- * Lasten ja huoltajien osallisuus
- * Leikin monipuolisuus
- * Oppimisympäristön toimivuus ja kehittäminen
- * Varhaiskasvatuksesta esiopetukseen siirtymisen käytäntöjen kehittäminen
- * Varhaisen tuen toteutuminen

Joustava esi- ja alkuopetuksen, Oksa- toiminnan kehittäminen

- luodaan uusia käytänteitä ja yhteistyömalleja Suoraman koulun kanssa huomioiden vuorohoitolaisten tarpeet.

Yksikön tavoitteet toimintakaudelle 2024-2025

Toiminnan peruskivet, joiden päälle on hyvä rakentaa laadukasta toimintaa

* Kiireettömyys, perustehtäviin keskittyminen, aito kohtaaminen, yhteistyö

Sensitiivisen vuorovaikutuksen vahvistaminen

- * Muistetaan positiivisuus ja huomataan hyvä niin lasten kuin aikuisten toiminnassa
- * Annetaan palautetta ja jaetaan osaamista
- * Tunnetaidot ovat kaikkien ryhmien tärkeä opetettava asia
- * Sensitiivisen kohtaamisen merkityksen korostaminen osana hyvinvointia
- * Koulutukset ja kirjalliseen materiaaliin perehtyminen
- * Toteutumista lapsiryhmässä arvioidaan tiimeissä kuukausittain

Yhteisöllisyyden lisääminen

- * yhteistoimintaa ryhmien välillä pidetään yllä ja lisätään, "meidän talo" – meininki
- * yhteisvastuullisuus ja me-henki luovat positiivista ilmapiiriä niin lapsille kuin aikuisillekin

Leikin rikastuttaminen ja leikin ohjaus

- pedagogiset keskustelut ja nykytilan havainnointi
- koulutukset, mallintaminen, leikin merkityksen korostaminen
- suunnitelmissa leikkiajan huomioiminen ja leikkirauhasta huolehtiminen
- leikit yli ryhmärajojen ja ideoiden ja leikkivälineiden jakaminen
- tilojen monipuolinen hyödyntäminen

Työhyvinvointi

- yhteisöllisyyden ja avoimuuden lisääminen yhteisiä kohtauksia lisäämällä
- Erityisen huomion kiinnittäminen siihen, miten otamme vastaan uuden työntekijän
- Perehdytyksestä huolehtiminen
- Vuorotyön erityispiirteiden huomioiminen yksikön toiminnassa

Arviointi

*Koko kaupungin varhaiskasvatuksessa käytetään Opetushallituksen ylläpitämä arviointityökalu Valsia.

Yksikön kuvaus ja toimintaperiaatteet

Harjunsalon varhaiskasvatussyksikössä toimii kuusi lapsiryhmää.

Kolme ryhmää on alle 3-vuotiaille ja kaksi ryhmää on 3-5 -vuotiaille, yhdessä ryhmässä ovat esiopetusikäiset.

Harjunsalon päiväkoti on Kangasalan kaupungin ainoa vuorohoitoyksikkö. Varhaiskasvatustalvueluita tarjotaan kellon ympäri arkisin ja viikonloppuisin muutamia juhlapäyhiä lukuun ottamatta. Kaksi ryhmistä on jatkuvaa vuorohoitoa tarvitseville lapsille ja lisäksi osassa päiväryhmiä on sellaisia lapsia, jotka ovat tarpeen mukaan vuorohoitopuolella. Vuorohoitoryhmissä käy epäsäännöllisesti perheiden kanssa tehdyn sopimuksen mukaan lapsia myös muista varhaiskasvatussyksiköistä.

Koululaisten ilta- ja vuorohoito on harkinnanvaraista ja se on tarkoitettu ensisijaisesti yksinhuoltajien ja kasvun ja oppimisen tukea tarvitseville lapsille. Huoltaja vastaa itse koululaisen kuljetusjärjestelystä ilta- ja vuorohoitoon.

Ilta- ja vuorohoitoa tarvitsevan lapsen esiopetusta toteutetaan osittain ryhmämuotoisena vertaisryhmässä maanantaista perjantaihin 8.30–12.30 ja osa yksilölliseen oppimissuunnitelmaan perustuen iltaisin ja viikonloppuisin.

Toimintaamme ohjaa Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen - ja esiopetuksen opetussuunnitelma ja yksikön oma toiminta- ja lukuvuosisuunnitelma. Toimintaa ohjaavat myös lapsiryhmästä nousevat yksilölliset tarpeet, jotka kirjataan varhaiskasvatussuunnitelmiin. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioimme Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus-, liikuntakasvatus-, kulttuuri-, kansainvälisyys ja TVT-suunnitelmat.

Kaikissa ryhmissä laaditaan ryhmän oma toimintasuunnitelma. Suunnitelma perustuu valtakunnallisen ja kaupungin oman varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi henkilökunnan havaintoihin ja käytyihin pedagogisiin keskusteluihin lasten ja ryhmän tarpeista, lasten henkilökohtaisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin, lasten ja huoltajien toiveisiin sekä mahdollisiin varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja yhteistyötahojen kanssa tehtyihin suunnitelmiin.

Kannustamme ja motivoimme lapsia aktiivisiksi toimijoiksi. Huolehdimme, että kaikki oppimisen alueet toteutuvat toiminnan vuosikellon mukaisesti. Näin varmistamme, että kaikki oppimisen alueet tulevat huomioiduiksi; **Kielen rikas maailma, Ilmaisun monet muodot, Minä ja meidän yhteisömme, Tutkin ja toimin ympäristössäni sekä Kasvan, liikun ja kehityn.** Jokaista varhaiskasvatussuunnitelman oppimisen alueesta vastaa yksikössä vastuhenkilö, joka yhdessä Kangasalan kaupungin muiden vastuhenkilöiden kehittää ja arvioi oppimisen alueen sisältöä.

Kestävän kehityksen ajatus toteutuu kaikessa toiminnassa.

Katsomuskasvatusta ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskasvatusta liitämme arjen asioihin, juhliin ja tapahtumiin Tavoitteena on auttaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan omia ja toisten lasten perheiden katsomuksellisia perinteitä.

Ryhmissä tutustutaan ryhmän lasten perheiden katsomuksiin sopien asiasta huoltajien kanssa. Rohkaistaan lapsia elämäkysymysten pohdintaan, ihmettelyyn, kyselemiseen ja hiljaisuuteen. Vahvistetaan lasten valmiuksia käsitellä uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä käsitteitä. Katsomuskasvatus tukee lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista.

Kasvattajien puhe ja käytös viestittävät omaa asennetta ja suhtautumista, aikuinen on omalla toiminnallaan mallina ja tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman työstö on käynnistynyt kesäkuussa 2023. Kartoitamme tasa-arvotilannettamme, reflektioimme

toimintaamme ja teemme mahdollisia toimenpiteitä tasa-arvon edistämiseksi sekä yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi.

Inklusiossa on kyse toimintakulttuurista, jossa kaikille mahdollistuu kokemus osallisuudesta ja ryhmään kuulumisesta. Syrjiviä rakenteita ja käytänteitä ei hyväksytä ja ryhmässä vallitsee yhdenvertaisuus. Erilaisuus ja moninaisuus ovat rikkauksia, joita vaalimme ja joista iloitsemme.

Jokainen on arvokas juuri omana itsenään ja jokainen voi toimia, kehittyä ja oppia omalla tavallaan omassa aikataulussaan.

Tieto- ja viestintäteknologia. Lapsille luetaan päivittäin, keskustellaan tarinoista ja tutkitaan kuvia. Keskustellaan peleistä, ohjelmista ja musiikista. Tutustutaan ja käytetään erilaisia digitaalisia välineitä ja sovelluksia, esimerkiksi esiopetuksessa lapset voivat olla erilaisista tilanteista yhteydessä yhteistyöluokan kanssa Teamsin välityksellä. Lasten kanssa käytetään myös IPadeja mm. kirjainten ja numeroiden harjoittelussa, kuvien katselemisessa ja musiikin kuuntelussa. Tietokoneelta etsitään tietoa yhdessä lasten kanssa. Kirjastoautolla käydään kuukausittain. Nämä taidot harjaantuvat myös vuorovaikutuksen ja erilaisten rakenteluleikkien kautta. Lasten tekemiä taideteoksia laitetaan esille. Lapsia kuvataan ja lapset kuvaavat, ja kuvista keskustellaan lasten kanssa.

Kulttuurikasvatus. Lapset luovat itse taidetta monipuolisesti eri välineillä ja materiaaleilla. Lapset tekevät omia näytelmiä ja esittävät niin muille. Tutustumme eri musiikkilajeihin kuuntelemalla ja tuottamalla itse musiikkia laulaen ja soittaen, ja lasten kanssa toteutetaan erilaisia projekteja. Nivomme eri kulttuurialat yhteen hyödyntäen lasten omia kokemuksia ja luoden uusia elämyksiä. Kuukausittain pidetään päiväkodin yhteinen lauluhetki joko sisä- tai ulkotiloissa.

Myös erilaisia koko varhaiskasvatuksen lapsille suunnattuja yhteisiä tapahtumia järjestetään ikäkausittain. Alle 4- vuotiaille järjestetään kaikissa yksiköissä muskarihetket, nukketheateria 4-vuotiaille, helmikuussa 5-vuotiaille konsertti Kangasala talossa, kaikki 6-vuotiaat juhlivat itsenäisyyspäivää yhtenäisin menoin.

Liikuntakasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä saamaan kokemuksia ja iloa liikunnasta. Liikuntaa toteutetaan sekä ohjattuna että vapaana toimintana. Ohjattu liikunta pitää sisällään sääntöleikkejä sekä eri liikuntamuotoihin ja -välineisiin tutustumista. Rohkaisemme lapsia kokeilemaan omia taitojaan. Otamme huomioon lapsilta tulleet ideat liikkumiseen. Päivän aikana lapsilla on mahdollisuus päivittäiseen omaehtoiseen liikuntavälineiden käyttöön ja liikkumiseen sekä sisällä että ulkona. Liikomme erilaisissa ympäristöissä kuten pihassa, metsässä ja lähikentillä niin kesällä kuin talvella. Päiväkodin sisätiloissa hyödynnämme salia ja ryhmien tiloja.

Kansainvälisyyskasvatusta toteutamme mm. laulaen ja leikkien eri maitten lasten liikuntaleikkejä ja huomioimme YK:n päivän. Kansainvälisyyskasvatusta tapahtuu, myös arjen toiminnassa, kirjojen ja keskustelujen kautta. Tutustumme erilaisiin tapoihin ja kulttuureihin mm. ryhmien perheiden erilaisiin kulttuureihin. Käsittelemme kansainvälisyyskasvatuksen aiheita myös lasten mielenkiinnon pohjalta.

Kestävä kehitys

Tutustumme lasten tasoisesti siihen, mitä kestävä kehitys on. Opettelemme huolehtimaan ympäristöstämme ja sen mukana itsestämme. Pohdimme, miten luontoa voi suojella ja tutustumme jokamiehen oikeuksiin. Lajittelemme roskaa. Ryhmissä on astiat biojätteelle, paperille, pahville ja sekajätteelle. Kierrätämme materiaaleja, esim. askarteluissa käytämme maito- ja muovipurkkeja sekä korjaamme rikki menneitä leluja. Retkillä on välillä mukana roskapussi, johon kerätään metsästä löytyneet roskat. Aikuisen oma malli on tärkeä. Lapset opettelevat ottamaan sopivan määrän ruokaa lautaselle, jotta ruokahävikkiä tulee mahdollisimman vähän.

Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden

Säännöllinen ja toistuva päivärytmi on leikki-ikäiselle lapselle hyvin tärkeä ja luo pohjan lapsen perusturvallisuudelle. Vuorohoidossa sen merkitys erityisesti korostuu. Päivän kulkua selkeytetään kuvilla, joita katsomme esim. piirihetkillä ja tarvittaessa myös muulloin päivän aikana.

Päiväkodin päivittäisiin rutiineihin kuuluvat, pienryhmätoiminta, erilaiset piiri- ja leikkihetket, ruokailu, lepo ja ulkoilu. Toiminnassa huomioidaan lasten ikä- ja kehitystaso. Kasvatuksen, hoidon ja opetuksen kokonaisuudessa kaikki päivän eri tilanteet ja tapahtumat ovat tärkeitä ja ne sisältävät erilaisia oppimiskokemuksia.

Arvostamme jokaista yksilönä ja haluamme korostaa lapsen oikeutta olla omanlaisensa persoona ja ennen kaikkea lapsi. Turvallisuus, välittäminen, kiireettömyys, toisen huomioon ottaminen ja hyvät tavat ovat meille kaikille yhteisiä arvoja.

Oppimiskokonaisuudet ja laaja-alainen osaaminen

Oppimiskokonaisuudet nivoutuvat luontevasti yhteen toiminnassa päivittäin niin varhaiskasvatuksessa kuin esiopetuksessakin. Pienryhmäpedagogiikka mahdollistaa yksilöllisen huomiointin ja keskustelun. Oppimista tapahtuu jatkuvassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa jokaisen mielipiteitä kuunnellen. Opeteltavat asiat liitetään lapsen arkeen ja jo olemassa oleviin tietoihin, taitoihin ja kokemuksiin esimerkiksi kauppaleikki, vuodenkierto, liikuntaleikki ja retket. Opetusta ei pilkota pieniin osiin, vaan liitetään opeteltavia asioita yhteen. Esimerkiksi yksi metsäretki pitää sisällään motorisia harjoituksia, matematiikka, tiedon hankkimista, vuorovaikutussuhteita ja visuaalista hahmottamista. Kaikissa oppimisessa nähdään leikin merkitys erittäin tärkeänä.

Laaja-alainen osaaminen on keskeinen opetuksen lähtökohta. Toiminnassa asiat yhdistetään toisiinsa liittäen ne lapsen arkielämän kokemusmaailmaan. Oppimistilanteet ovat keskustelemaan ja pohtimaan oppimista, jossa lapset ovat aktiivisessa roolissa. Lapsen mielipiteet tulee kuulla. Harjoitteleminen myös pari- ja ryhmätyöskentelyä toiminnassa. Yhdessä tarkastellaan, ihmetellään sekä tutkitaan. Samalla lapsi oppii arvioimaan omaa toimintaansa.

Lasta kuunnellaan ja havainnoidaan yksilöllisesti. Havainnoinnin kautta kasvattajat tulevat tietoisiksi, siitä mitä lapsi jo osaa ja antavat lapsen oivaltaa itse. Ryhmissä järjestetään ns. lasten kokouksia, joissa lapset oppivat tuomaan esille ajatuksiaan, toiveitaan ja mielipiteitään. Lasten toiveita toiminnan sisällöstä ja toteutuksesta kuunnellaan ja tehdään niistä ryhmän kannalta toimivia kokonaisuuksia (syntymäpäivät, pajaviikot, askartelut, sisä- ja ulkoleikit, leloppäiviä, liikunta).

Lasten leikkejä ja heidän toimintaansa havainnoidaan ja näiden pohjalta muokataan toimintaa lasten tarpeiden mukaan. Lapset kasvavat huomaamaan, että he voivat

jokainen itse vaikuttaa yhteisön asioihin. Lasten ideoista nousee esille aiheita, joita otetaan huomioon ja toteutetaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

Leikin ja leikkiympäristöjen kehittäminen ovat meille tärkeitä. Leikillä on tärkeä merkitys lapsen tasapainoisessa kehityksessä. Leikin avulla lapsi jäsentää maailmaa ja käsittelee kehitysvaiheeseensa liittyviä asioita. Seuraamalla leikkiä aikuinen saa tärkeää tietoa lapsen ajatusmaailmasta ja mahdollisista tuen tarpeista.

Päivän aikana nautimme aamupalan, lounaan ja välipalan. Vuorohoidossa olevien lasten hoitoaikojen mukaan päivään voi kuulua myös päivällinen ja/ tai iltapala. Aikuiset ruokailevat lasten kanssa ja ovat esimerkkeinä. Ruokailutilanteista tehdään mukavia ja kannustavia tapahtumia, jotta näistä tulisi positiivisia kokemuksia. Ruokailutilanteissa harjoitellaan mm. hyviä pöytätapoja, ruoan itse ottamista sekä uusien makujen maistamista.

Lounaan jälkeen keskipäivällä on mahdollisuus lepo hetkeen. Lepohetkellä luetaan satua ja kuunnellaan musiikkia. Ryhmän tarpeen mukaan lepo hetkellä on riittävästi aikuisia. Ne, jotka eivät nuku, tekevät hiljaisia puuhia ennen välipalaa. Aikuiset huolehtivat, että lapsille on tarjolla monipuolisia tekemisen vaihtoehtoja näille hetkille.

Jokainen lapsi on tärkeä ja hänet hyväksytään sellaisena, kun hän on. Lapsi saa näyttää tunteensa ja niitä sanoitetaan ja käsitellään lapsen kanssa. Lasten kanssa pidetään myös ohjattuja tunnekasvatustuokioita. Lapsen mielipiteitä arvostetaan ja hänet otetaan mukaan erilaisiin suunnitelmiin, päätöksiin ja toimiin lapsen kykyjen ja kiinnostuksen mukaan.

Toimiva arki ja sen tarjoamien pedagogisten mahdollisuuksien hyödyntäminen ovat kaikille, mutta erityisesti vuorohoitolapsille ensiarvoisen tärkeitä. Arjen päivittäisissä tilanteissa opitaan elämän kannalta tärkeitä perustaitoja sekä vuorovaikutusta lasten ja aikuisten kanssa.

Toimintavuoden tapahtumat

- Teemme lasten kanssa retkiä lähiympäristöön, metsään, puistoihin ja urheilukentälle.
- Koko talon yhteinen liikuntatapahtuma Suoraman kentällä
- Käymme kirjastossa ja kirjastoautossa.
- Eskarit käyvät uimahallissa esiopetussuunnitelman mukaisesti
- Järjestämme perheille yhteisiä toiminnallisia tapahtumia
- 5-vuotiailla oma koko kaupungin kulttuuritapahtuma helmikuussa

Oksa- Toiminta

6-vuotiaiden esiopetuksen Oksa-toiminta tapahtuu yhdessä Suoraman koulun sovittu luokan kanssa. Oksa-toimintaa kehitetään yhteisellä suunnittelulla Suoraman koulun ja esiopetuksen henkilöstön kanssa ja koko kaupungin Oksa-tapaamisissa. Eskareilla on käytössä Oksa-vihot, jotka siirtyvät heidän mukanaan kouluun. Harjunsalossa Oksa-toiminnassa huomioidaan vuorohoitoilasten tarpeet ja osallistumismahdollisuudet.

Suunnittelun, osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen

- Tiimien suunnittelu toimintakauden alussa
- Talopalaveri 1-2krt/ kk
- Pedagoginen tiimi 1krt/kk
- Mahdolliset työryhmät 1krt/kk
- Pedagogiset illat ja kasvattajakahvilat
- Koulutukset
- ½ vuotisarviointit tammi-/ kesäkuussa
- Asiakaspalautteiden läpikäyminen ja tavoitteiden nostaminen
- Vuosikellon seuraaminen
- työhyvinvointikyselyssä esiin nousevien asioiden käsitteleminen

Yksikön johtoryhmä ja tehtävä

Varhaiskasvatussyksikön johtaja, apulaisjohtaja ja erityisopettaja muodostavat johtoryhmän, joka kokoontuu n kerran kuukaudessa tai tarpeen mukaan.

- yleisten pedagogisten linjausten/ tarvittavien koulutusten tarkastelu ja järjestäminen
- lapsiryhmien tilanteen läpikäynti, mahdollisten tuen tarpeiden käsittely
- työhyvinvoinnin näkökulman huomioiminen

Pedagogisen tiimin kokoonpano ja tehtävä

Varhaiskasvatussyksikön johtaja, apulaisjohtaja, vastuhenkilö sekä varhaiskasvatuksen opettajat ja - erityisopettaja

- vastaa yksikön pedagogisen toiminnan kehittämisestä
- vastaa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta
- vastaa yksikön toiminnan arvioinnista
- välittää viestejä toiminnasta ryhmiin ja tiimistä ryhmiin
- linjaa yksikön toimintaa vasun mukaisesti
- jakaa hyviä käytänteitä, uuden tutkimustiedon hyödyntäminen
- suunnittelee pedagogiset tilaisuudet ja vanhempainiltojen sisältöjä

Työhyvinvoinnin kehittämisen suunnitelma

- Tauotusten kirjaaminen tiimien toimintasuunnitelmaan
- Tiimipalaverissa aiheena 1 krt/kk mitä tiimille kuuluu
- Työhön/ yksikön toimintatapoihin ja asioihin perehdyttäminen
- Kehityskeskustelut
- Tyhy tapahtumat
- Mahdollisuus osallistua mentorointiryhmiin

Suunnittelun periaatteet

Toimintakauden alussa laaditaan toiminta- ja lukuvuosi- sekä oppilashuoltosuunnitelma tulevalle toimintakaudelle. Suunnitelman tukena on lisäksi varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja oppilashuollon vuosikello. Suunnitelmia tarkennetaan sekä arvioidaan puolivuositain.

Viikoittaista suunnittelua tehdään tiimipalavereissa. Esiopetusta suunnitellaan ilta- ja viikonlopun esiopetusta tarvitseville yksilökohtaisesti. Varhaiskasvatuksen opettajilla työaikaan kuuluu SAK-aika. Oksa-toimintaa suunnitellaan yhdessä luokanopettajan kanssa sovittuina ajankohtina.

Kehittäminen ja arviointikäytännöt

Olemme määritelleet päiväkotimme yhteiset toimintaperiaatteet, joiden toteutumista arvioimme puolivuositain. Toimintakauden alussa käymme läpi yhteiset arvot, sovimme yhdessä kuluvan vuoden tavoitteet ja mietimme keinoja, joilla tavoitteet saavutamme. Tiimeissä toiminnan arviointia tehdään säännöllisesti ja arvioinnit kirjataan.

Päiväkodissämme toimii pedagoginen työryhmä, jossa on edustajana opettaja joka tiimistä, tarpeen mukaan yksikön johtaja ja/ tai varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Pedagoginen työryhmä suunnittelee pedagogisia kokoontumisia ja mm. vanhempainiltoja, jalkauttaa vasua ja vastaa laadunarvioinnista. Ryhmä linjaa pedagogista toimintaa sekä jakaa hyviä käytäntöjä. Pedagoginen työryhmä seuraa myös laadunhallinnan vuosisuunnitelman toteutumista yksikössämme.

Päiväkodin johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa. Siinä jäsenenä ovat johtaja, apulaisjohtaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Ryhmä valmistelee pedagogisen työryhmän palavereita ja suunnittelee kehittämistyötä.

Päivittäiset asiakaspalautteet käsitellään tiimissä. Tarvittaessa palaute viedään johtajalle ja sitä kautta tarvittaessa talopalaveriin.

- Talopalaveri joka toinen viikko keskiviikkoisin
- Pedagoginen ryhmä 1 krt/kk
- Pedagogiset illat
- Kasvattajakahvilat eri aiheista
- Työhyvinvointi-ilta 1-2 x vuodessa
- Asiantuntijaryhmiä kootaan tarpeen mukaan kehittämistavoitteiden valmisteluun
- Tavoitteita tukeviin koulutuksiin osallistutaan mahdollisimman aktiivisesti

Oppimisympäristö

Luonto, piha, leikkipuistot ja muu rakennettu ympäristö ovat varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Näitä hyödynnetään mm. leikin, tutkimisen, liikunta- ja oppimisen paikkoina. Päiväkodin B- talossa sijaitsee liikuntasali, jossa myös leikimme, laulamme ja jumppaamme, joko omana ryhmänä tai yhdessä muiden ryhmien kanssa.

Päiväkodin piha on kaikkien ryhmien yhteiskäytössä. Turvallisuuden takaamiseksi pienimmille lapsille on piha- alueesta rajattu oma leikkialue.

Lapset luovat leikkiympäristöä mm. vaikuttamalla leikkiryhmään ja -välineisiin. Pitkäaikaisessa suunnittelussa lasten osallisuutta huomioidaan pitämällä säännöllisesti lasten kokouksia. Lasten toiveita toiminnan sisällöstä ja toteutuksesta kuunnellaan ja tehdään niistä ryhmän kannalta toimivia kokonaisuuksia (syntymäpäivät, pajaviikot, askartelut, sisä- ja ulkoleikit, lelupäivä, liikunta). Lasten leikkejä ja heidän toimintaansa havainnoidaan ja näiden pohjalta muokataan toimintaa lasten tarpeiden mukaan.

Tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden hankinta tehdään varhaiskasvatuksen TVT-suunnitelman mukaisesti.

Pedagoginen tuki

Kaikki lapset saavat varhaiskasvatuksessa tarvitsemaansa tukea. Tuen tarvetta ja määrää arvioi henkilökunta yhdessä vanhempien kanssa. Kangasalla jokaiselle lapselle tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen YLEISTÄ tukea. Lapselle, joka tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tarjotaan TEHOSTETTUA tukea. ERITYISTÄ tukea annetaan niille lapsille, joilla on vaikeuksia edistyä riittävästi muiden tukitoimien avulla.

Yleinen tuki

- Vuorovaikutus ja ohjaus on positiivista. Ryhmissä on myönteinen ilmapiiri.
- Kasvattajilla on myönteinen tapa kohdata arjen pulmatilanteet.
- Kasvattajat ovat aidosti läsnä lasten kanssa toimiessaan.
- Toiminta suunnitellaan ja sitä kehitetään yksittäisten lasten ja lapsiryhmän tarpeista lähtien. Käytössä on erilaisia havainnointi- ja dokumentointitapoja. Ryhmässä toteutetaan tarvittaessa kerhotoimintaa tukemaan lasten kehitystä.
- Toimintaa arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti tiimipalaverissa ja erityisopettajan tuella.
- Toiminnassa ja oppimisympäristön rakentamisessa otetaan huomioon lasten osallisuus. Toiminnan pohjana ovat lasten mielenkiinnon kohteet. Toiminta on monipuolista.
- Leikillä on vahva asema. Leikkimahdollisuudet ja -välineet ovat monipuoliset. Leikkejä havainnoidaan ja ohjataan.
- Pienryhmäpedagogiikka on käytössä kaikissa arjen tilanteissa.

- Arjen struktuuri on selkeä.
- Käytössä on kuvat päiväjärjestyksen tukena. Ryhmissä käytetään myös muuta visuaalista tukea vuorovaikutuksen ja ymmärtämisen tukena.
- Toimintaympäristö on selkeä ja aistiystävällinen ja tarpeiden mukaan muuntuva.
- Ryhmissä huomioidaan erilaiset oppimistyyliä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tehostettu tuki

- Tehostettu tuki rakentuu laadukkaalle yleiselle tuelle/ laadukkaalle pedagogiselle arjelle.
- Lapsen yksilöllisiä tukitoimia lisätään, jotta lapsen on helpompaa toimia päivän tilanteissa esimerkiksi siirtymätilanteissa ja ruokailuissa sekä saada osallisuuden ja onnistumisen kokemuksia leikeissä ja muussa toiminnassa.
- Lapsen henkilökohtainen ohjaaminen lisääntyy.
- Kasvattajat muuttavat toimintatapoja ja oppimisympäristöä tarpeen mukaan.
- Kuvien käyttöä lisätään lapsen tarpeiden mukaan.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimii tehostetun tuen suunnittelun tukena. Suunnittelun tukena voidaan käyttää "Pedagogiset ratkaisut lapsen tuen suunnittelussa" –koostetta (koonnut Sari Rautiainen).
- Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa alkaa/ vahvistuu.

Erityinen tuki

- Erityisessä tuessa lapsen tuki vahvistuu ja yksilöllistyy edelleen.
- Tuen suunnittelussa on vahvasti mukana yhteistyötahot ja yhteistyön määrä perheen ja yhteistyötahojen kanssa lisääntyy.

Tukitoimet pyritään toteuttamaan omassa päiväkotiryhmässä. Lasten tuen tarpeet ja tavoitteet kirjataan ryhmän toimintasuunnitelmaan. Ryhmän hyvin mietityt rakenteet ja toimintatavat sekä pysyvät ihmissuhteet tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. Onnistumisen kokemukset sekä kaverisuhteissa että omassa osaamisessa vahvistavat lapsen itsetuntoa. Lapsen siirtyessä esiopetukseen teemme yhteistyötä esiopetuksen opettajien kanssa.

Harjunsalon päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, jonka työkenttänä on meidän 6 ryhmää ja lisäksi Liutun päiväkotitoimi. Veo tutustuu kaikkiin lapsiin ja työntekijöihin ja jakaa työaikaansa priorisoiden yksittäisten lasten ja ryhmien tarpeita. Veo sopii ryhmien kanssa tarvittavien tukitoimien järjestämisestä ja seuraa sovitun toteutumista. Veo osallistuu tuen palaveriin ja mahdollisuuksien mukaan myös varhaiskasvatusyksikön johtaja on läsnä ainakin palaverissa, joissa on edustettuna erilaisia yhteistyötahoja (perheneuvola, sosiaalityö ym.)

Esiopetuksen alkukartoitukset

Kangasalan kaupungissa kaikkien esioppilaiden kanssa tehdään erilaisia taitojen kartoitustehtäviä. Niiden kautta saadun tiedon perusteella ryhmien henkilökunta voi suunnitella paremmin omalle ryhmälleen sopivan tasoista toimintaa. Saamme

kartoitusten avulla myös tietoa siitä, kuinka kukin lapsi oppii ja pystymme tukemaan lasta paremmin. Kangasalla kaikille esioppilaille tehtäviä kartoitustehtäviä tehdään matematiikasta, lukemisen valmiuksista, hahmottamisesta sekä ohjeiden kuuntelusta ja käsitteistä. Tehtävät tehdään kaikkien kanssa alkusyksystä ja tarvittaessa vuoden vaihteen jälkeen ja keväällä uudelleen.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhooltosuunnitelma löytyy kaupungin www-sivuilta.

[Esiopetuksen oppilashuoltotyö - Kangasala](#)

Tiedottaminen

Pääasiallinen tiedottamisen kanava on eVaka. Ryhmillä on käytössä myös ryhmäsähköpostiosoitteet. Tiedottamisen välineinä on myös ryhmien sekä koko yksikön Instagram -tilit.

Äkilliseen tiedottamiseen käytämme puhelinta tai tekstiviestiä

Varhaiskasvatussyksikön johtajan ja varhaiskasvatuksen yhteiset kyselyt ja tiedotteet tulevat eVakan kautta. Asioista tiedotetaan myös ryhmien ilmoitustauluilla ja ulko-ovissa. Myös toiminnan dokumentointia on nähtävillä ryhmien ilmoitustauluilla tai toimintatilojen ja käytävien seinillä.

Yhteistyö

Huoltajien kanssa yhteistyötä tehdään päivittäisissä kohtaamisissa ja varhaiskasvatus-/oppimissuunnitelma keskusteluissa. Myös vanhempainillat sekä erilaiset tapahtumat ja juhlat ovat osaltaan perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Näissä kohtaamisissa huoltajilla on mahdollisuus antaa ehdotuksia päiväkodin toimintaan ja sisältöihin sekä tutustua muihin perheisiin.

Yhteistyökumppaneinamme ovat myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo), Suoraman koulu ja esiopetus, muut varhaiskasvatussyksiköt, neuvola, sosiaalitoimi, TAYS, Kangasalan seurakunta, liikuntatoimi, kirjasto ja aluepelastuslaitos.

Varhaiskasvatussyksikön turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain. Henkilökunnan perehdytys turvallisuussuunnitelmaan pidetään syyskuussa sekä tarvittaessa toimintakauden aikana. Käyttöön on otettu myös turvallisuus applikaatio puhelimiin. Palotarkastus ja siihen liittyvät turvallisuusasioiden tarkistukset on tehty syyskuussa 2023.

Ryhmät tekevät yhteistyötä keskenään järjestämällä erilaisia ryhmien välisiä tai koko talon yhteisiä tapahtumia ja lauluhetkiä.

Vanhempainilloissa vanhemmilla on mahdollisuus jakaa ideoita ja toiveita tulevasta toiminnasta. Vanhempainillan jälkeen toiveet laitetaan seinälle myös muiden vanhempien nähtäville. Vanhempainilloista tehdään yhteenveto perheille. Tulevien eskareiden vanhemmille järjestetään toukokuussa infoilta. Viikko-/ kuukausikirjeissä kerrotaan ryhmän yleisistä tavoitteista, mitä on opittu ja mitä harjoitellaan sekä menneestä ja tulevasta toiminnasta ja avataan asioita vasun näkökulmasta.